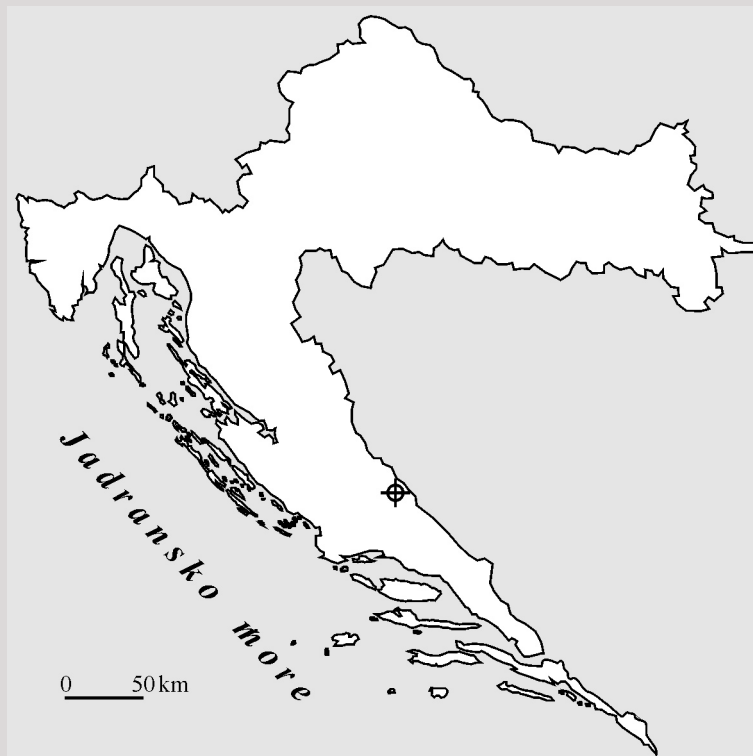

ŠPILJE I JAME OKO PERUČKOG JEZERA

PIŠE: Goran Rnjak
Speleološki odsjek HPD "Mosor"
Split

18

Od kako sam prvih puta kročio u podzemlje Cetinske krajine, špilje tog kraja su me očarale, što svojom ljepotom, što raznolikošću. U razgovoru s kolegom s faksa spomenuo mi je špilju iznad Ježevića. Već do sada upoznat s načinom priče o špiljama i jamama od strane ljudi kojima je to potpuna nepoznanica, po malo skeptično s njim idem do nje. Uzeo sam tek jednu karabitku i Tikku te ulazimo. Njemu su oči rasle jer prevazišla je njegove najluđe snove, a lagao bih kada bih rekao kako sam ja uspijevao skriviti oduševljenje. Svaki sljedeći metar bio je ljepši... Bio je to uvod u nešto novo.

ŠPILJA U JEŽEVIĆU (JEŽEVIĆ, VRLIKA)

Špilja se nalazi na Suhopolju, iznad sela Ježević kod Vrljike. Povremeni je ponor. Ulazna dvorana poprilično je velikih dimenzija, a krasi je stare sige različitih oblika i boja. Slijedi saljev okičen stalaktitima, stalagmitima, stalagnatima, heliktitima, koraljima i ...šišmišima.

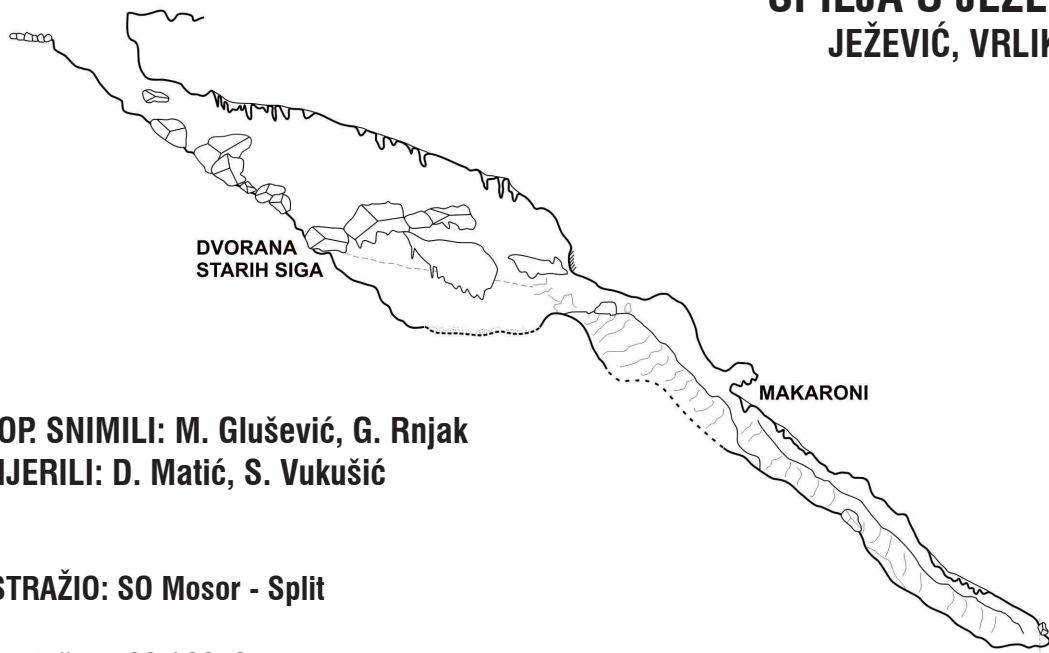
Sve sige taložile su se na blatnoj podlozi ali ipak, svaka pa i najmanja siga bijela je poput vjenčanice kojoj pojedini dijelovi i sličje. Pronalazimo uski prolaz između blatnih glondža te dolazimo ispod saljeva. Kroz uski procjep, koji saljev sve više zatvara, prolazimo u manju dvoranu iz koje slijedi vertikala. Bacam kamen. Odbija se...i pada nekih 10- 15 m. Nije previše zahtjevno pa otpenjavam. Na pola vertikale još je jedna etaža. Spuštamo se na dno. Ovaj dio sušta je suprotnost svega što smo do sad prošli. Tonemo u blato, kanali na sve strane, pravi mali labirint... ali bez perspektive. Ispred nas

Ulaz u Špilju u Ježeviću

foto: arhiva SO Mosor

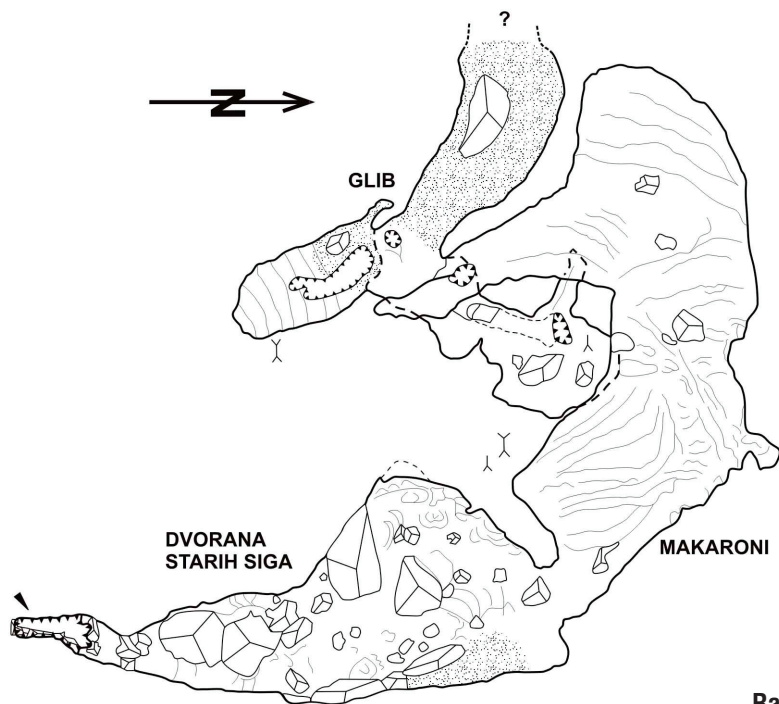
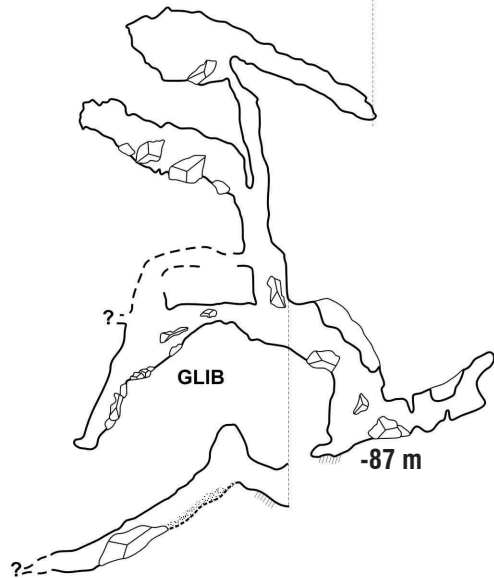
ŠPILJA U JEŽEVIĆU
JEŽEVIĆ, VRLIKA

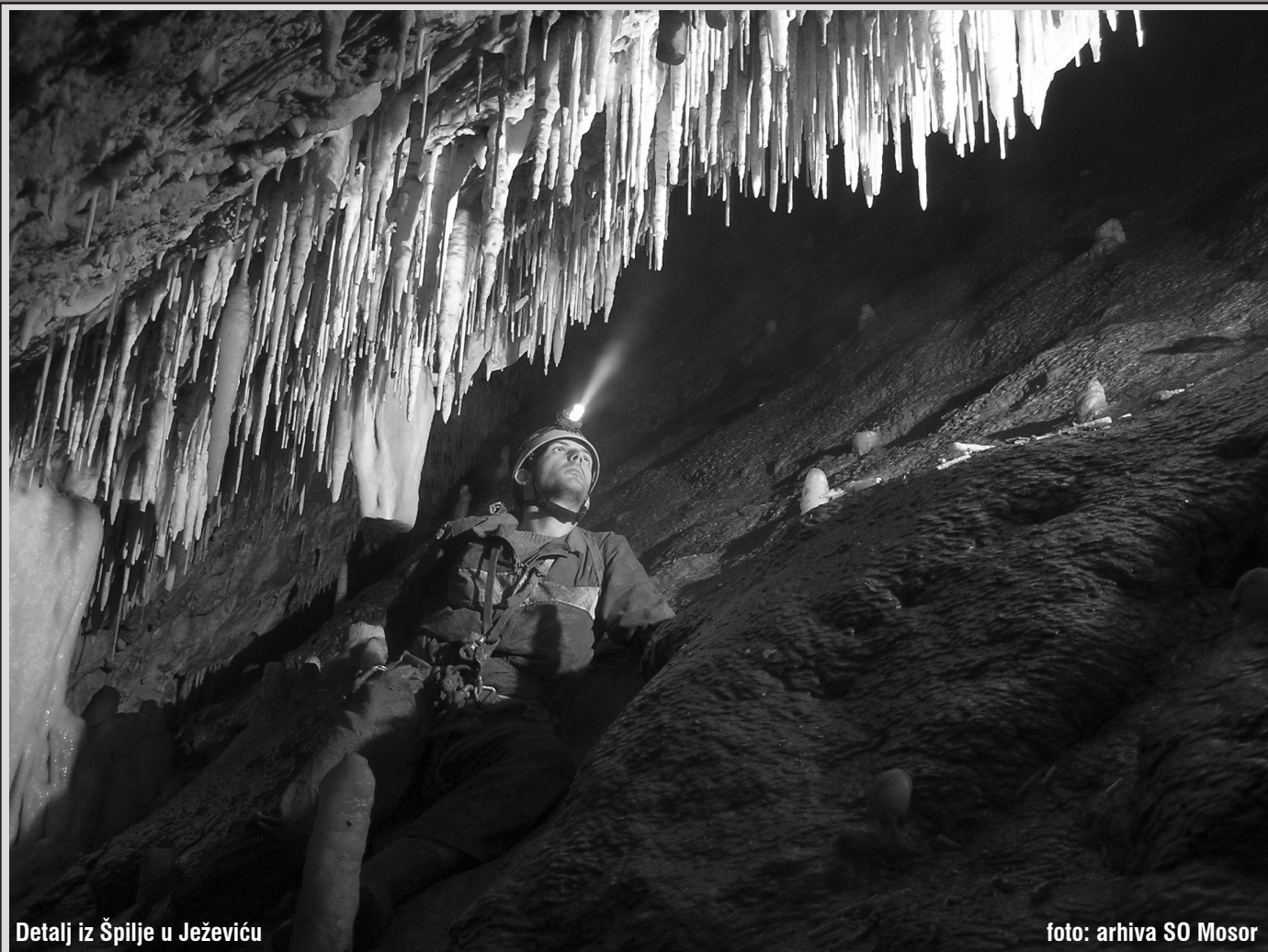
TOP. SNIMILI: M. Glušević, G. Rnjak
MJERILI: D. Matić, S. Vukušić

ISTRAŽIO: SO Mosor - Split

br. pločice: 08 / 0059

Računalna obrada: Marina Trpčić

Detalj iz Špilje u Ježeviću

foto: arhiva SO Mosor

je još jedan manji skok. Tek par metara, a ne možemo ga proći. Nema veze, to je dovoljno dobar razlog da se ovamo vratim što prije. Krećemo van. Kroz glavu mi struji misao "Koliko smo uopće dolje?". Po malo sam izgubio pojam o vremenu, duljini i dubini zavlatači se i tražeći prolaze. Ušli smo oko 18 h, a izlazimo oko 21,30 h. Pošteno. Njega već traže roditelji i ekipa iz sela. Uspjeli smo ispratiti sunce...

Prošlo je ljeto i logori, a „moja“ Špilja u Ježeviću još čeka. Ipak, uspijevamo se skupiti 11. 11. 2007. pa put Vrljike i Ježevića. Ulazimo kao dvije crtačke ekipe, Tonći oprema dio koji smo prošli put otklanjajući te zadnji skok koji odmah završava u manjoj ali ukrašenoj dvorani, a ostali fotografiraju i uživaju u čarima špilje. Blatne, umorne i zadovoljne učinjenim vani nas dočekuju s gradelama...

Još kada sam počeo dolaziti s Tomom u Ježević, ljudi su po malo sa strahopoštovanjem pričali o jamama, a njemu roditelji čak i zabranili da ulazi bilo gdje pod zemlju. Ipak s vremenom su počele priče o jezerima, kilometrima kanala te izlazima negdje tamo u Cetini. I sada, nakon što je ova špilja istražena, oni ne žele vjerovati, već žive s pričom u

svojoj mašti o velikom podzemnom jezeru i kanalu...

U donjim dijelovima među blatnim glondžama još bi se dalo tražiti prolaze, kao i pokušati se zavlatači pod niske stropove. Ipak mislim da nema neke izgledne perspektive, tim više što se za kišnih dana ovdje na par mjesta zadržava voda.

P.S. Špilju su, kao i mnoge druge na ovom području, istraživali članovi HPD "Mosor", međutim nacrt nije postojao, tako da su svi podaci kojima smo raspolagali svedeni na par usmenih riječi te gotovo izbljedjeli trag plavog markera na ulazu.

SLAVNA KRAVICA (KOLJANE, VRLIKA)

Ne bih puno pisao o ovim objektima pa ću navesti samo par podataka. Njihov značaj i zanimljivost su ponajviše u području na kojem se nalaze. Kako su im ulazi u neposrednoj blizini Peručkog jezera i samim tim u Jadranskom slivu odlučili smo doći i pogledati ih. Orijentiramo se pomoću stare vojne karte. Prva jama u koju smo se spustili bila je Slavna kravica. Dado oprema. Kamen dobro ronda. Nadali smo se dubini, kad već nakon dva sidrišta... dno. Na žalost dno ove jame prekriveno je životinjskim truplima i

kojekakvim drugim smećem. Topografski je snimamo i doslovce bježimo iz nje. Jama je duboka 37,5 m.

PEĆINA GOLUBNJAČA (KOLJANE, VRLIKA)

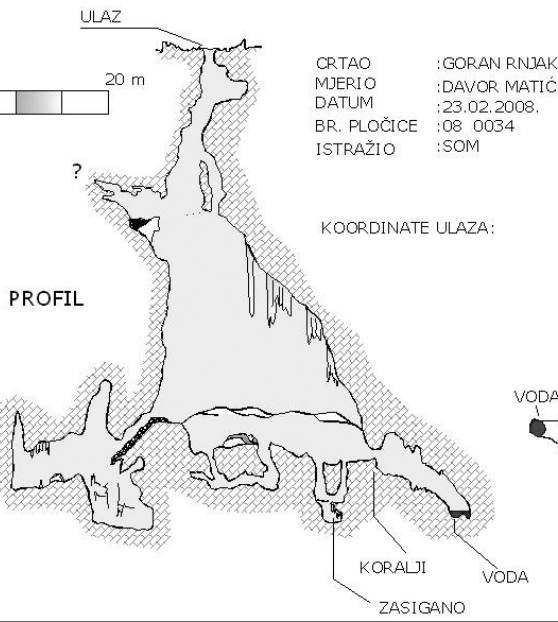
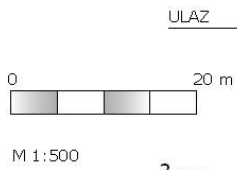
Što sada? Na karti je ucrtana još jedna špilja. Idemo potražiti i nju. Nekih 200 m dalje je i pronalazimo. Smjestila se pod stijenom u jednoj vrtači. Nadobudno ulazimo i pretražujemo je. Tek jedna ogromna dvorana dimenzija 25 x 40 m. Kako je ovo neposredna blizina sela jasno je vidljivo da su mještani ovdje držali ovce. Crtamo i odlazimo. Kod auta smo oko 15,30 h. Imamo još dosta vremena, dan je prelijep... Idemo u Perkoviće do one željezničarske jame.

SOŽ 01 126 (KOLJANE, VRLIKA - POSJET)

Još od prošlog puta ova jama golica mi maštu. Krećem opremiti. Na ulazu su dva fiksa 10 mm. Naredna sidrišta na malo neobičnim su mjestima, a uskoro mi ponestaje i pločica pa uspijevam iskoristiti jedan stari spit te zabijam dva nova. Već par metara od ulaza osjeća se smrad, golubovi lepršaju na sve strane...

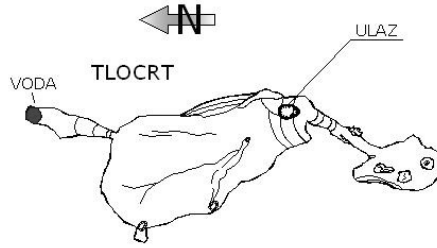

SMOKVICA
KOLJANE, VRLIKA

CRTAO : GORAN RNJAK
MJERIO : DAVOR MATIĆ
DATUM : 23.02.2008.
BR. PLOČICE : 08 0034
ISTRAŽIO : SOM

KOORDINATE ULAZA:

NACRT UREDIO: IVO ANDRIĆ

**PEĆINA GOLUBNJAČA
(KOLJANE, VRLIKA)**

CRTAO: GORAN RNJAK
MJERIO: FILIO TRGO
DATUM: 06.04.2008.
BR. PLOČICE: 08 0062
ISTRAŽIO: SOM
EKIPA: DAVOR MATIĆ

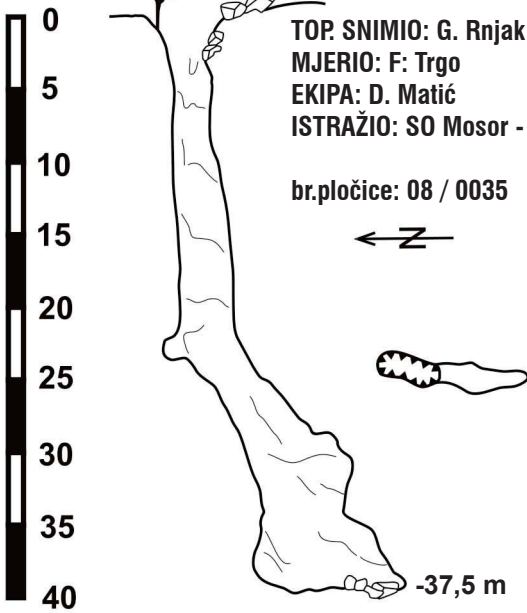

Računalna obrada: Marina Trpčić

**SLAVNA KRAVA
KOLJANE, VRLIKA**

TOP. SNIMIO: G. Rnjak
MJERIO: F. Trgo
EKIPA: D. Matić
ISTRAŽIO: SO Mosor - Split

br.pločice: 08 / 0035

Računalna obrada: Marina Trpčić

Jama je duboka oko 60-70 m. Dva su ulaza međusobno udaljena petnaestak metara. Dno je prekriveno lešinama krava, ovaca, pasa te registracijskim oznakama svih gradova bivše države. Očajno smrdi. Snimili smo par fotografija i nestali odavde. Dado rasprega. Jedva smo dočekali čist zrak. U normalnim uvjetima jama bi bila prelijepa za posjet i možda dalje istraživanje, međutim ovako smo se gadili sami sebi. Pitam se samo o čemu razmišljaju ljudi dok sve to ubacuju u jame?! Sigurno ne o vodi koju pijemo.

SMOKVICA (PERKOVIĆI, KOLJANE, VRLIKA)

Plan je bio raditi jamu u selu Koljane, tj. u zaseoku Perkovići. Bio sam na ulazu, pogledao, bacio kamen koji je dugo padao i ... sakupio ekipicu. 23. 2. 2008. iz Splita krećemo Dado i ja, a u Sinju nam se još pridružuju Nina i Bospor. Idemo preko Peruče (brana) pa kroz Bitelić i Dabar za Koljane. Jezero je palo dosta nisko, tako da na mjestima koja su inače potopljena sada teku prave male rijeke. Dobar dio puta prati nas magla koja postupno nestaje sa suncem i danom.

Koljane, Perkovići. Dolazimo na ulaz u jamu kad...željezničarska pločica s brojem 01 126. Razočarenje. Što uraditi? U tom trenutku nailazi lokalni šumar i pokazuje nam drugu jamu, nekih 200 m iznad. Jama je u blizini puta koji vodi na predio Dinare poznat kao Modraš. Ulaz joj je obrastao divljom smokvom, a seljaci su na to još nabacali granje kako im ne bi upadala stoka. Jedemo. Pripremam se za opremanje i ulazak. Bušim prvo sidrište i... spit ne može stati. Borer je potrošen. Kvragu. Moram spitati. Radim prirodno sidrište na ulazu te se spuštam 1 m i lupam spit. Dolje niže radim još jedno prirodno sidrište, a Dado dodaje devijator. Odavde se niz 24 m vertikalno spuštamo na dno ogromne dvorane. Dolazi i Nina. Bospor ne ulazi. S Dadom odmah počinjem crtati. Jama je prelijepa. Jako puno sigovine svih oblika i veličina. Zapanjujuće. Na žalost, ništa nismo fotografirali. Unatoč blizini sela, u jami nema smeća. Ovaj detalj ugodno nas je iznenadio. U jami gotovo da nema perspektive za dalje napredovanje izuzev jedne špranje do koje bi trebalo dosta prečkati.

Položaj i pristup

Jama je na padinama Dinare iznad Peručkog jezera, pored puta ka Modrašu. Jama se nalazi u blizini zaseoka Perkovići. Do jame je moguće doći iz pravca Vrljike preko Vinalića i Ježevića ili iz pravca Sinja preko brane Peruča kroz sela Bitelić i

Špilja u Ježeviću

foto: arhiva SO Mosor

Dabar. Kod spomenika u Koljanima skrenuti desno (iz Sinja) s glavne ceste te nastaviti asfaltom 1-2 km, a onda iznad prvih kuća potražiti objekt. Oko 200 m niže je jama s dva ulaza, 10-ak m udaljena od asfalta, na velikoj okuci. Ulaz je na izrazito krševitom terenu, obrastao je divljom smokvom dimenzija 1,5 x 0,7 m.

Sudionici istraživanja

SO "Mosor" – Split: Marin Glušević, Davor Matić- Dado, Tonći Gačina- Barbarinac, Silvija Vukušić- Mala, Goran Rnjak- Vjetar; SO "Imber" - Omiš: Nikolina Marić- Nina, Željko Marunčić- Bospor; SO "Profunda" - Selca, Brač: Pero Antunović, Davor Cvitanić; Mještanim, vodič, domaćin...Tomo Vučemilović- Šimunović

U sklopu ovih par akcija obišli smo i istražili par jako lijepih objekata, uspostavili dobar odnos s mještanima i na neki način

otvorili novi teren s velikom perspektivom istraživanja. Naravno, još je mnogo objekata i ulaza s kojima su nas upoznali, ali nas je put poveo na neka druga mjesta, počevši već od susjednih Kotleše i Dragičke do Kite Gaćešine i Nevidne vode koje smo nastavili istraživati ovoga ljeta.

CAVES AND PITS SURROUNDING THE PERUČKO JEZERO LAKE

It all started as a fairytale. One fine afternoon we arrive to the Peručko Jezero Lake, which lies opposite D1 road. We enter the most beautiful cave ever. And this marks the beginning of the explorations further ahead. We have been visiting the vicinity of the lake on four occasions exploring several speleological objects of various depths around the Ježević and Koljane villages. The beauty of the explored will no doubt attract the continuation of the explorations.